

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ  
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ  
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ  
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ

# ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ  
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПОСТУПУ УКРАЇНИ»

28 КВІТНЯ 2022 РОКУ  
РІВНЕ

УДК 373.3.011.3-051:005.336.5

ББК 74.204.2

П- 84

Рекомендовано до друку  
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України  
(протокол № 5 від 28 квітня 2022 р.)  
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету  
(протокол № 4 від 28 квітня 2022 р.)

### **Рецензенти:**

**Безкорвайна О.В.**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії та історії зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

**Журба К.О.**, доктор педагогічних наук, професор лабораторії морального, громадянського та міжкультурного виховання Інституту проблем виховання НАПН України

**Професійний розвиток педагога:** збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Рівне, 28 квітня 2022 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2022. 146 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми освіти і виховання в умовах євроінтеграційного поступу України».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми організації освітнього і виховного процесу у закладах освіти, традиції та інновації вищої школи в осмисленні вітчизняного і зарубіжного досвіду, особливості освіти й виховання у цифровому просторі, досягнення і перспективи інклюзивного навчання в Україні та за кордоном.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

***Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.***

***Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.***

© Кафедра педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету, 2022.  
Укладання.

© Автори статей, 2022

взаємній повазі, створюються умови для позитивного та відкритого спілкування між окремими членами суспільства.

Під час ранкового кола молодші школярі висловлюють свої думки, обмінюються ідеями та пропонують важливі для них тем для обговорення, що сприяє вихованню особистості, спроможної уміти висловлюватися і слухати інших.

Ігри та заняття, що становлять основу групових занять як третьої складової, позбавлені елементів суперництва та кооперативні за суттю, відтак, максимально сприяють врахуванню індивідуальності кожного вихованця.

Натомість щоденні новини активізують початок індивідуальної роботи або діяльність у центрах активності, що сприяють різнобічному розвитку та вихованню особистості.

Загалом практика ранкових зустрічей сприяє створенню у класі позитивного настрою, передбачає розвиток важливих навичок дітей, серед яких – навички спілкування, академічні і соціальні навички (емпатія, толерантне ставлення один до одного, розумінню точки зору інших дітей тощо). Ранкова зустріч – це квінтесенція того, якими ми хочемо бачити наші спільноти та наше суспільство [1].

Отже, ранкові зустрічі є ефективною формою виховання сучасної особистості, формування її соціальної компетентності, що цілком відповідає ключовим положенням Нової української школи.

Список використаних джерел:

1. Ішук Н.О. Виховний проект «Ранкові зустрічі» як фундамент розвитку поваги та толерантності особистості молодшого школяра. *Початкове навчання та виховання*. 2008. №19-21.
2. Бібік Н.М. Нова українська школа: порадник для вчителя. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей: Київ, 2018. 40 с.

## **ДО ПРОБЛЕМИ ХРИСТИЯНСЬКИХ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ВІТЧИЗНЯНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДУМЦІ (ДРУГА ПОЛ. ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.)**

**Корняк Христина Іванівна,**

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,

науковий керівник:

к. пед. н., доц. Бричок С. Б.,

Рівненський державний гуманітарний

університет, м. Рівне

Сучасний розвиток української педагогічної науки тісно пов'язаний із історією педагогічної спадщини, зокрема, окремих її напрямів, серед яких проблема гуманізації є однією з ключових. Актуальною проблемою постає вивчення дорадянської гуманістичної спадщини у творчій спадщині українських педагогів середини ХІХ- початку ХХ століть. Дослідженням гуманізації педагогічної думки часів кін. ХІХ –початку ХХ століть на даному етапі займаються вітчизняні та зарубіжні вчені, серед яких слід відзначити роботи таких науковців, як С. А. Белова, А. В. Гуреєва, Б. І. Єсіпов, Д. М. Луканов Т. М. Петрова, А. А. Сбруєва, О. В. Сухомлинська Т. Д. Тхоржевська та багато інших.

Із середини ХІХ ст., за визначенням О. В. Сухомлинської, в Україні починається розвиток ідей, які можна назвати сучасною (модерною) педагогічною думкою [4, с.54-56]. Дослідниця виділяє дві групи педагогів, діяльність яких у другій половині ХІХ ст. була пов'язана з її розвитком. По-перше, педагоги, які працювали в руслі ідей, з

притаманною їй гуманістичною, загальнодемократичною ідеологією. Характерною рисою їхнього мислення було висунення на чільне місце православ'я як домінанти духовного життя й основи шкільної освіти. До них слід віднести О. Духновича К. Ушинського, П. Юркевича, М. Корфа, С. Миропольського та ін. По-друге, педагоги, з якими пов'язується початок розвитку сучасної національної педагогічної думки. Варто зазначити, що на довгі роки її носіїв було вилучено зісторико-педагогічного процесу. Ці діячі спиралися на етнографічно-культурницьку, народницьку парадигму й мислили в контексті натурфілософії: єдності людини і природи, людини і Бога. Серед найуживаніших «кодів» того часу – мова, історія, література, фольклор, народна міфологія, релігійні морально-етичні постулати. Ця вітчизняна педагогічна думка представлена М. Драгомановим, О. Кониським, В. Науменком, М. Костомаровим, І. Франком та ін. [2, с. 6].

Характерною ознакою “реформаторів” було їхнє прагнення обґрунтувати свої ідеї сучасними на той час даними наук психології, патології, психопатології, експериментальної педагогіки. Використання результатів цих наук давало можливість враховувати в навчально-виховній діяльності того періоду індивідуальні психологічні та фізіологічні особливості дітей різного віку, їхні інстинкти, інтереси, нахили, усвідомити механізми розвитку інстинктивних вольових дій, пізнавальної, трудової, естетичної та фізичної діяльності, розробити системи для навчання здорових та неповноцінних дітей. І все це заради оптимального розвитку кожної особистості. Саме ці аспекти визначав принцип психологічної обґрунтованості ідей. Інший принцип – розвиток особистості – розкриває фактори, що визначають ефективність розвитку дитини. Це особистісні психолого-фізіологічні, природні (земля, вода, повітря, сонце, тепло, рослини, тварини), соціальні (сім'я, школа, громадське життя) та педагогічні (норми гігієни, норми логіки – вчення про пізнання, норми етики, естетики і праця).

Логіку розвитку особистості дитини педагоги вбачають у послідовності формування ряду індивідуальних якостей: рух – відчуття – сприйняття – інтереси – допитливість – прагнення – активність (ступінь захопленнь, ступінь регулюючої волі, ступінь розумової волі) – накопичення життєвого досвіду, вироблення корисних звичок – формування здібностей – діяльність – творчість.

Однією з центральних ідей реформаторської педагогіки є положення про те, що дитина повинна йти по природному шляху людства, бо таке виховання приводить в гармонію еволюцію окремої особистості з еволюцією всього людства.

Українська гуманістична думка у галузі педагогічної науки значно пов'язана з ім'ям М. Пирогова (1810-1881 рр.). У статті «Педагогічні твори М. Пирогова» К. Ушинський писав: «М. Пирогов вперше поглянув на справу виховання з філософської точки зору та побачив у ній не питання шкільної дисципліни, дидактики або правил фізичного виховання, а найглибше питання людського духу – «питання життя», і дійсно, це не тільки питання життя, але й найважливіше питання людського духу» [6, с. 293].

Визначення шляхів формування справжніх людей є одним із важливих питань життя, вказував М. Пирогов. І головним шляхом підготовки таких людей, як і К. Ушинський, він вважав моральне виховання підростаючого покоління у процесі здобуття в середній школі загальної освіти. Виробити стійкі моральні переконання у дітей і означає, за М. Пироговим, зробити їх людьми, здатними вдосконалювати суспільне й особисте життя. Школа має готувати освічених, морально переконаних, чесних і благородних людей, здатних боротися із суспільними вадами та особистими недоліками [6, с. 14].

Одним із перших до аналізу освітянської діяльності залучився Т. Шевченко (1814-1861 рр.). Ідеї всебічного розвитку особистості він поділяв на розумове виховання («Щоб не втратити суто людського і за всіх обставин лишатися людиною, є лише один порятунок - освіта, навчання. Хто полюбить книгу, той далеко піде в своєму розвитку»);

моральне виховання (виховання в душі гуманності і патріотизму. Сумною є картина, «коли з великим генієм не поєднана велика розумна добродієність»); естетичне виховання («прихильники прекрасного» рідко бувають поганими людьми, музика облагороджує людські почуття і серце, «допомагає дожити до старості фізичної і зберегти всю юнацьку свіжість духовну»); трудове виховання («людина працююча - найщасливіша людина в світі»). Людина, не навчена трудитись, перетворюється у вмістилище огидних вад. «Немає мерзенності, нищості, на яку б вона не була здатна») та сімейне виховання («дитинство, проведене на лоні божественної природи і на лоні люблячої матері і християнина батька, - такі прекрасні враження непохитною стіною стануть навколо людини і захистять її на дорозі життя від усіх мерзенностей круговоротного світу»; розумне поєднання батьківської любові з вимогливістю, батьківського піклування з необхідністю готувати дітей до виконання громадянських обов'язків; здоровий моральний клімат, трудове життя сім'ї як основа виховання дітей; мати, як перша вихователька дитини, сама має бути вихованою).

Системністю відзначається парадигма духовно-морального виховання, розроблена К. Ушинським (1824-1871 рр.). На його думку, сутність поняття «національна система виховання» - це, перш за все, особлива мета - «ідея про людину», ідеал, який необхідно втілювати в конкретній особистості. Цього ідеалу можна досягти тоді, коли людина вбирає в себе стійкі національні особливості, риси характеру, які необхідно розвивати. Таким чином, робить висновок педагог, національна система повинна створюватися за історією народу та його характером.

Прогресивні педагогічні ідеї висловлював І. Франко (1856-1916 рр.). Його виховним ідеалом є людина-борець, «каменярь» нового суспільства в незалежній Українській Державі. У своїх творах «Чого вимагаємо?», «Середні школи в Галичині у 1857-1883 рр.», «Мрії і надії українського народу в Галичині», «Нарис історії українсько-руської літератури», «Народне шкільництво в Галичині» він обґрунтовував думки про те, що школа має бути національною за формою та змістом, національне виховання повинне ґрунтуватися на народній педагогіці, житті і традиціях народу, на засвоєнні вселюдських цінностей через оволодіння національною культурою рідного народу, бути творенням та удосконаленням нації, виконувати провідне завдання – формування українця, основними рисами якого виступають свідомий патріотизм, висока моральність, хазяйновитість, освіченість, професіоналізм, фізична й естетична досконалість, витривалість, підприємливість та ініціатива; інтернаціональне виховання не може бути без національного [4, с. 987]. І. Франко пропонував цілу програму гармонійного виховання дітей, їхнього всебічного розумового, трудового і фізичного розвитку. Він вірив, що настане час, коли культура й освіта стануть надбанням усього народу.

Таким чином, ідеї гуманізму у творчій спадщині вітчизняних педагогів середини XIX – початку XX століття отримали інтелектуальне джерело розвитку від реформаторської школи західноєвропейських педагогів.

Список використаних джерел:

1. Жаданова О. М. Ідеї духовно-морального виховання у творчості вітчизняних педагогів другої половини XIX століття. *Наукова скарбниця освіти Донеччини*. 2010. № 2. С. 11–16.
2. Маловідомі першоджерела української педагогіки. (друга половина XIX - XX ст.) : хрестоматія / упоряд : Л. Д. Березівська та ін. Київ : Науковий світ, 2003. 418 с.
3. Пінчук Т. С., Серебрянська М. І. Проблеми виховання та моралі у творчому доробку Т. Шевченка та Б. Грінченка. *Освіта Донбасу*. 2002. № 1. С. 41-45.
4. Сбруєва А. А., Рісіна М. Ю. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах : навч. посіб. Суми : Сум ДПУ, 2000. 208 с.
5. Сухомлинська О. В. С. Русова в контексті розвитку педагогічної думки. *Початкова школа*. 1996. № 9. С. 54-56.

6. Ушинський К. Д. Педагогічні твори М. І. Пирогов. Вибрані педагогічні твори : в 2 т. / редкол.: В. М. Столєтов та ін.; пер. з рос. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1 : Теоретичні проблеми виховання і освіти. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології. С. 134–181.

## ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ: КЛЮЧОВІ НОВАЦІЇ

**Литовченко Олена Віталіївна,**  
доктор педагогічних наук, старший  
науковий співробітник, провідний  
науковий співробітник лабораторії  
позашкільної освіти, Інститут проблем  
виховання НАПН України, м. Київ

Збройна агресія росії зумовила призупинення освітнього процесу у закладах освіти. У надскладних умовах МОН України прийнято рішення про відновлення освітнього процесу з 14 березня 2022 року там, де це є можливим (Наказ про організацію освітнього процесу від 06.03.2022 № 1/3371-22), акцентовано на деяких позиціях, зокрема:

- пріоритетом є забезпечення максимально можливої безпеки для кожної дитини, кожного працівника системи освіти;
- рекомендуємо організувати роботу закладів освіти у залежності від конкретної ситуації: тимчасове призупинення освітнього процесу, організація освітнього процесу за дистанційною або змішаною формами навчання (за погодженням з військово-цивільною адміністрацією);
- звертаємо увагу на необхідність психологічної підтримки дітей;
- особливу увагу просимо звернути на дітей з особливими освітніми потребами тощо.

Остання теза – підтвердження того, що держава, українське суспільство, ключові соціальні інститути, як то освіта – сприймають ідеї інклюзії та безбар'єрності, широко їх упроваджують.

Відповідні зміни відображено у сучасному національному законодавстві щодо освіти. У Концепції Нової української школи (2017) акцентується на важливості створення інклюзивного освітнього середовища у закладах освіти. Законом України «Про освіту» (2017) [2] визначено поняття «інклюзивне освітнє середовище», «індивідуальна освітня траєкторія» тощо.

*Метою публікації є висвітлення новацій інклюзивної освіти в Україні, зокрема й у період воєнного стану.*

*Тенденції та зміни щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в Україні відповідають сучасним міжнародним підходам, зокрема:*

- Подальше становлення підходів до оцінки особливих освітніх потреб (труднощів) здобувачів освіти з метою визначення оптимальної освітньої траєкторії для кожного учня, забезпечення кваліфікованого супроводу та підтримки.
- Відмова від медичної моделі розуміння особливих освітніх потреб, натомість врахування не медичного діагнозу, а, насамперед, індивідуальних особливостей здобувачів освіти, які можуть створювати або не створювати бар'єри для навчання і соціальної адаптації.

## З М І С Т

|   |   |    |
|---|---|----|
| <i>Bondarenko Oleksandra</i>                                | PROFESSIONAL TRAINING PEOPLE'S SCHOOL TEACHERS IN DENMARK:<br>THEORETICAL FUNDAMENTALS (FROM THE EXPERIENCE OF ANGELINA<br>ROLYAK)_____ | 3  |
| <i>Акімов Вадим Юрійович</i>                                | ПРОБЛЕМА ПРОФІЛАКТИКИ НАСИЛЬСТВА В ОСВІТНЬОМУ<br>СЕРЕДОВИЩІ ЗВО У ВИМІРІ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ_                                 | 4  |
| <i>Аношкова Тетяна Анатоліївна</i>                          | ОСОБЛИВОСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ В<br>НОВИХ РЕАЛІЯХ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ США_____                                   | 6  |
| <i>Банак Роман Данилович</i>                                | ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ_____   | 8  |
| <i>Бибик Дар'я Дмитрівна</i>                                | РОЗВИТОК ЦІННІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВСЬКОЇ ТА<br>СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ_____                                   | 10 |
| <i>Бінецький Дмитро Олександрович</i>                       | ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ У<br>ПРОЦЕСІ ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ_____                                     | 12 |
| <i>Боровець Олена Віталіївна</i>                            | РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ДИДАКТИЧНИЙ<br>АСПЕКТ_____  | 15 |
| <i>Гавлітіна Тетяна Миколаївна</i>                          | ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИХОВАННЯ У НОВІЙ<br>УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ_____  | 16 |
| <i>Герасимчук Юлія Миколаївна</i>                           | РЕАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ДОСЛІДЖУЄМО МОВНІ ЯВИЩА» У<br>ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ РОЗДІЛУ «СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА» В<br>ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ_____   | 19 |
| <i>Глінчук Юлія Олександрівна, Терешко Юрій Миколайович</i> | СОЦІАЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ БЕЗПЕКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ<br>ПЕДАГОГІВ_____  | 20 |
| <i>Голя Галина Миколаївна</i>                               | ЦЕРКОВНОПАРАФАЛЯЛЬНІ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ ВОЛИНСЬКОЇ<br>ГУБЕРНІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ)_____                      | 21 |
| <i>Гончар Людмила Вікторівна</i>                            | ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО<br>ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА У СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАКЛАДІВ<br>ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ_____ | 23 |
| <i>Городюк Катерина Володимирівна</i>                       | РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ЧЕТВЕРТОГО КЛАСУ НА<br>УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ_____   | 24 |
| <i>Гриців Тетяна Григорівна</i>                             | АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО І ВИХОВНОГО<br>ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ У ПОВОЄННИЙ ЧАС_____                                 | 26 |

|  |    |
|--|----|
| <b>Гудовсек Оксана Анатоліївна, Гудовсек Софія Сергіївна</b><br>РОЛЬ ГРИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ  | 29 |
| <b>Данилюк Тетяна Василівна</b><br>СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ  | 32 |
| <b>Джурик Катерина Ігорівна</b><br>СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ДИСКРИМІНАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ                             | 33 |
| <b>Жирун Анна Володимирівна, Синьчук Оксана Миколаївна</b><br>ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ                  | 35 |
| <b>Жирун Оксана Анатоліївна</b><br>МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ                                    | 38 |
| <b>Журба Катерина Олександрівна</b><br>ДУХОВНА І ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ   | 40 |
| <b>Льницька Любов Віталіївна</b><br>ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНО-РОЗ'ЯСНЮВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС НА ОСНОВІ СУЧАСНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ     | 41 |
| <b>Канішевська Любов Вікторівна, Шахрай Валентина Михайлівна</b><br>ВИХОВНІ ПРЯМУВАННЯ ШКОЛИ І СІМ'Ї В УМОВАХ ЦИФРОВОГО ПРОСТОРУ                     | 43 |
| <b>Карплюк Дарія Володимирівна</b><br>ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧИСТЬ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА                                   | 45 |
| <b>Китрар Віталій Сергійович</b><br>УРОКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК РЕСУРС ДЛЯ РОЗВИТКУ МОРАЛЬНО-ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ                       | 46 |
| <b>Ковтунович Тетяна Олександрівна</b><br>ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ РОБОТИ ГРУПИ ПОДОВЖЕНОГО ДНЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ)                            | 47 |
| <b>Козлинець Марина Сергіївна</b><br>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ГІПЕРАКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ                            | 49 |
| <b>Коломоєць Галина Анатоліївна</b><br>ПІДВИЩЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНИХ ІГОР                      | 52 |
| <b>Корінець (Вакулко) Катерина Петрівна</b><br>РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ         | 53 |
| <b>Корнак Христина Іванівна</b><br>ДО ПРОБЛЕМИ ХРИСТИЯНСЬКИХ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ВІТЧИЗНЯНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДУМЦІ (ДРУГА ПОЛ. ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.) | 55 |

|  |    |
|--|----|
| <b>Литовченко Олена Віталіївна</b><br>ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ: КЛЮЧОВІ НОВАЦІЇ   | 58 |
| <b>Луценко Ірина Олексіївна</b><br>ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО ЯК ЧИННИК<br>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ                         | 60 |
| <b>Магурчак Ліана Вадимівн</b><br>ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ІГОР ТА ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У<br>ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ                    | 61 |
| <b>Макарук Ольга Любомирівна</b><br>ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО<br>ФОРМУВАННЯ ПІДПРИСМЛИВОСТІ УЧНІВ                          | 63 |
| <b>Малиновська Наталія Василівна</b><br>РОЗВИТОК СЛОВЕСНОЇ ТВОРЧОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У<br>ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННСВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ                     | 64 |
| <b>Манзик Лілія Федорівна</b><br>ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО<br>ВИХОВАННЯ В НУШ   | 66 |
| <b>Мельничук Лілія Борисівна, Ілюк Лариса Володимирівна</b><br>СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ<br>ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ  | 67 |
| <b>Мирончук Наталія Миколаївна</b><br>ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ УМІНЬ УЧНІВ НАУКОВИХ ЛІЦЕЇВ:<br>ПРОБЛЕМА ТА ПІДХОДИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ                 | 69 |
| <b>Морін Олег Леонідович</b><br>ІКТ-КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ<br>КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА  | 70 |
| <b>Наливайко Анастасія Іванівна</b><br>ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЦІННОСТІ ВЧИТЕЛЯ У СУЧАСНІЙ<br>ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ                     | 73 |
| <b>Нечерда Валерія Борисівна</b><br>СИТУАЦІЯ УСПІХУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ<br>ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ                                  | 75 |
| <b>Осередчук Ольга Анатоліївна</b><br>РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ<br>ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ                                 | 76 |
| <b>Остапенко Олександр Іванович</b><br>МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» В<br>ЗЗСО В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОНФРОНТАЦІЇ | 78 |
| <b>Пагуза Тамара Іванівна, Євтушок Людмила Василівна</b><br>ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В<br>ЗДО                              | 81 |
| <b>Петрович Анастасія Валентинівна</b><br>ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ:<br>ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ                               | 82 |
| <b>Пилипюк Наталія Олександрівна</b><br>СУТНІСТЬ ТА КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ   |    |

|  |     |
|--|-----|
| ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИРІШЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ<br>ТА ЗАДАЧ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ  | 85  |
| <b>Подерня Наталія Костянтинівна</b><br>ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ВЗАЄМОДІЄМО<br>ПИСЬМОВО» В ТРЕТЬОМУ КЛАСІ ЗА ЧИННИМИ ПІДРУЧНИКАМИ З<br>УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ      | 86  |
| <b>Попко Дар'я Олександрівна,</b><br>ДО ПРОБЛЕМИ ДИСЦИПЛІНИ УЧНІВ У ІСТОРІЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ<br>(ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ)                                    | 88  |
| <b>Потанчук Тетяна Володимирівна</b><br>ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ ВЗАЄМИН<br>ВИХОВАТЕЛІВ І ДІТЕЙ З ООП У ЗДО   | 91  |
| <b>Рагозіна Вікторія Валентинівна</b><br>РЕАЛІЗАЦІЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО<br>ВІКУ В СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ:<br>ОГЛЯД ЗАКОДАВЧОЇ БАЗИ | 93  |
| <b>Рейпольська Ольга Дмитрівна</b><br>ЯКІСТЬ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ   | 95  |
| <b>Савельчук Ірина Борисівна</b><br>ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА<br>УНІВЕРСИТЕТУ   | 97  |
| <b>Свистун Вікторія Петрівна</b><br>МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АРТ-ПЕДАГОГІКИ У<br>ВИХОВНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ  | 98  |
| <b>Сидорук Галина Василівна, Білоконь Регіна Володимирівна</b><br>ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ АГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НУШ (З<br>ДОСВІДУ РОБОТИ СИДУРУК Г.В. ТА БІЛОКОНЬ Р.В.)       | 101 |
| <b>Скирда Тетяна Сергіївна</b><br>СТОРИТЕЛІНГ У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ<br>ПІДЛІТКІВ  | 103 |
| <b>Сойко Інна Миколаївна</b><br>ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ<br>ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ   | 104 |
| <b>Сойчук Руслана Леонідівна</b><br>ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ<br>НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ВІДСТОЮВАННЯ<br>УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ                | 105 |
| <b>Сокол Любов Михайлівна</b><br>ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛЯРІВ ДО<br>ІНОЗЕМНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ  | 109 |
| <b>Соляник Марина Геннадіївна</b><br>ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ<br>СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА З ДІТЬМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ                                    | 110 |
| <b>Стельмашук Жанна Григорівна</b><br>ВИКОРИСТАННЯ ВЕБІНСТРУМЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ<br>ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ  | 111 |

|   |  |     |
|---|--|-----|
| <i>Tarasova Tatiana</i>   | KSZTAŁTOWANIE OSOBOWOŚCI SPOŁECZNEGO SUKCESU MŁODZIEŻY:<br>ASPEKT TEORETYCZNY I METODOLOGICZNY _____                             | 113 |
| <i>Тарадайко Дарія Юрійвна</i>                                    | ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО<br>МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____                                 | 115 |
| <i>Третьак Оксана Миколаївна, Козел Софія Володимирівна</i>       | ДОДАТОК «ЦИФРОВА ІНКЛЮЗІЯ» ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ<br>МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА З ООП _____  | 117 |
| <i>Федорченко Тетяна Євгенівна</i>                                | ЗМІСТОВО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ УСПІШНОЇ<br>ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКА У СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ<br>СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ _____ | 119 |
| <i>Харченко Наталія Вікторівна</i>                                | СПОТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ У ВІДКРИТОМУ ЦИФРОВОМУ<br>ПРОСТОРІ _____  | 121 |
| <i>Хом'як Ольга Анатоліївна</i>                                   | ЦІННІСНІ ПІДХОДИ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В РЕАЛІЗАЦІЇ<br>КОНЦЕПЦІЇ НУШ _____  | 122 |
| <i>Чернушич Тетяна Анатоліївна</i>                                | ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В<br>УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ _____                                     | 124 |
| <i>Чудінович Валентина Олександрівна</i>                          | ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО СОЦІАЛЬНОЇ ДІЙСНОСТІ ЯК<br>ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА _____  | 125 |
| <i>Шалівська Юлія Василівна</i>                                   | ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ СПЕЦІАЛЬНОГО<br>ПЕДАГОГА _____   | 127 |
| <i>Шевченко Наталія Олександрівна</i>                             | ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛЬНОГО<br>МИСТЕЦТВА (З ДОСВІДУ РОБОТИ) _____  | 128 |
| <i>Шередько Ірина Георгіївна</i>                                  | ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВЩИНИ<br>МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО<br>ФОЛЬКЛОРУ _____           | 130 |
| <i>Шкабаріна Маргарита Андріївна, Марчук Оксана Олександрівна</i> | ТРЕНІНГ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО<br>ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ _____                            | 132 |
| <i>Яковичина Тетяна В'ячеславівна</i>                             | ЦИФРОВА ОСВІТА ЯК КРОК ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СТАНДАРТУ<br>ОСВІТИ _____  | 133 |
| <i>Яремювич Марія Андріївна</i>                                   | ГРОМАДЯНСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЯК ЧИННИК<br>СУСПІЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ _____                                 | 137 |